

■ Ἐπὶ τῇ ἱερᾷ μνήμῃ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ († 25η Σεπτεμβρίου 1392)

Ὁ Ὅσιος καὶ Θεοφόρος Πατὴρ ἡμῶν Σέργιος τοῦ Ραντονέζ, ὁ Θαυματουργὸς*

Ο **ΟΣΙΟΣ** Σέργιος ἦταν ὁ δεύτερος ἀπὸ τοὺς τρεῖς υἱοὺς εὐσεβῶν Βογιάρων, τοῦ Κυρίλλου καὶ τῆς Μαρίας, οἱ ὁποῖοι διεκρίνοντο γιὰ τὸν πλοῦτο καὶ τὴν ἰσχύ τους στὴν ἡγεμονία τοῦ Ροστώφ.

Ὀλίγες ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν γέννησι τοῦ Ἁγίου, ὁ Θεὸς μὲ σημεῖο προεμήνυσε τὴν μελλοντικὴ δόξα τοῦ δούλου Του. Μία Κυριακὴ, ἐφώνηξε δυνατὰ τρεῖς φορές, κατὰ τὴν διάρκειά τῆς θείας Λειτουργίας μέσα ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῆς μητέρας του!

Γεννήθηκε τὸ 1314 καὶ οἱ γονεῖς του στὸ Βάπτισμα τὸν ὠνόμασαν Βαρθολομαῖο. Τὸ σκεῦος αὐτὸ τῆς Ἁγίας Τριάδος τὶς Τετάρτες, τὶς Παρασκευὲς καὶ ὅταν ἡ μητέρα του κρεοφαγοῦσε, δὲν ἐθήλαζε τὸ μητρικὸ γάλα.

Σὲ ἡλικία ἑπτὰ ἐτῶν, ὁ Βαρθολομαῖος ἐστάλη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του νὰ μάθῃ γράμματα. Παρ' ὅλη ὅμως τὴν ἐπιμέλειά του, δὲν προώδευε καὶ μὲ πολλὰ δάκρυα ζητοῦσε τὴν θεία βοήθεια. Τοῦ συνέβη τότε κάτι παρόμοιο μὲ τὸν Σαοῦλ (βλ. Α' Βασ. κεφ. 9).

Μία ἡμέρα, ὁ πατέρας του τὸν ἔστειλε νὰ βρῆ τὰ χαμένα τους ἄλογα καὶ ὁ Βαρθολομαῖος συνάντησε ἕναν Ἱερομόναχο, ὁ ὁποῖος προσευχόταν κάτω ἀπὸ μίαν βελανιδιά. Μὲ ἀπλότητα τοῦ εἶπε τὴν

δυσκολία του και ὁ Γέροντας τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ ἔδωσε νὰ φάη ἓνα κομμάτι πρόσφορο, ὡς σημεῖον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν κατανόησι τῶν γραμμάτων. Τοῦ προφήτευσε δέ, ὅτι θὰ γίνῃ κατοικητήριο τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ θὰ ὀδηγήσῃ πολλοὺς στὴν κατανόησι τοῦ θείου θελήματος.

Μετὰ τὸ περιστατικὸ αὐτό, ἄνοιξαν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ νοῦ του καὶ ὁ Βαρθολομαῖος μὲ ζῆλο παρακολουθοῦσε τὶς ἐκκλησιαστικὰς Ἀκολουθίας καὶ μελετοῦσε τὴν Ἀγία Γραφή.

Ἐνωρὶς ἄρχισε καὶ αὐστηρὴ νηστεία. Τὴν Τετάρτη καὶ τὴν Παρασκευὴ ἔμενε τελείως ἄσιτος, ἐνῶ τὶς ἄλλες ἡμέρες τοῦ ἀρκοῦσε ξερὸ ψωμί καὶ νερό.

Τὸν καιρὸ ἐκεῖνο, λόγῳ τῆς καταλήψεως τοῦ Ροστῶφ ἀπὸ τὸν Μεγάλου Ἡγεμόνα τῆς Μόσχας Ἰωάννη Καλιτά, ὁ πατέρας του ἐπτῶχευσε καὶ γύρω στὸ 1330 ἀναγκάσθηκε νὰ μετοικήσῃ μὲ τὴν οἰκογένειά του στὸ Ραντονέζ. Ὁ Βαρθολομαῖος παρέμεινε κοντὰ στοὺς ἡλικιωμένους γονεῖς του, ἕως ὅτου ἔγιναν Μοναχοὶ καὶ ἀναπαύθηκαν στὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Θεοτόκου, στὸ Χότκωφ.

* * *

ΑΠΟΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟΣ τότε ἀπὸ κάθε φροντίδα, σὰν διψασμένο ἔλαφι, ἀναζητοῦσε – μὲ τὴν βοήθεια τοῦ ἀδελφοῦ του Στεφάνου, ὁ ὁποῖος μετὰ τὸν αἰφνίδιο θάνατο τῆς γυναίκας του εἶχε γίνῃ Μοναχὸς – τόπον κατάλληλο γιὰ ἡσυχαστικὴ ζωὴ. Μετὰ ἀπὸ πολλὰς ἔρευνες, βρῆκε κάποιο ξέφωτο στὴν καρδιὰ παρθένου δάσους, δέκα χιλιόμετρα μακριὰ ἀπὸ τὸ Ραντονέζ. Μὲ κορμούς δένδρων ἔφτιαξαν μίαν καλύβαν καὶ μίαν μικρὴ Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποίαν ἀφιέρωσαν στὴν Ἀγία Τριάδα. Ὁ Στέφανος ὅμως δὲν ἄντεχε στὶς στερήσεις τῆς ἐρήμου καὶ σύντομα ἀνεχώρησε γιὰ τὴν Μονὴ τῶν Θεοφανείων (Μπογκογιαβλένσκυ), στὴν Μόσχα.

Μένοντας ὀλομόναχος ὁ Βαρθολομαῖος δὲν ἀποθαρρύνθηκε. Τὸ 1337, σὲ ἡλικία εἴκοσι τριῶν ἐτῶν, ἔλαβε ἀπὸ τὸν Ἡγούμενο Μητροφάνη τὸ Μοναχικὸ Σχῆμα καὶ ὠνομάσθηκε Σέργιος.

Κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ, μόνον ὁ Θεὸς γνωρίζει τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς δοκιμασίες τοῦ Σεργίου

ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῶν δαιμόνων μέσα στὴν ἄγρια μοναξιὰ τοῦ δάσους, τὴν ὁποία διέσχιζαν τὰ οὐρλιαχτὰ τῶν λύκων καὶ τῶν ἀρκούδων. Τὰ θηρία πολλές φορές ἔφθαναν ὡς τὴν καλύβα του.

Ὁ Σέργιος γρήγορα συμφιλώθηκε μὲ μία ἀρκούδα, ἡ ὁποία τὸν ἐπισκεπτόταν καθημερινά, γιὰ νὰ βρῆ λίγη τροφή. Μαζί της μοιραζόταν τὸ ὀλιγοστὸ ψωμί του, τοποθετώντας τὸ μερίδιό της ἐπάνω σὲ ἕνα κούτσουρο. Ἄν τὸ ψωμί ἦταν ἐλάχιστο, τὸ ἔδινε σὲ ἐκείνην, γιὰ νὰ μὴν τὴν ἀπογοητεύσει, ἐνῶ αὐτὸς ἔμενε νηστικός.

* * *

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ δύο περίπου χρόνια τελείας μονώσεως, σιγὰ-σιγὰ συναθροίσθηκαν κοντά του δώδεκα ἀδελφοί. Ὁ καθένας ἔκτιζε τὸ κελλί του καὶ φρόντιζε μόνος γιὰ τὴν ἐξεύρεσι τῶν ἀναγκαίων. Καθημερινὰ τελοῦσαν ἀπὸ κοινοῦ στὴν Ἐκκλησία ὅλες τὶς Ἀκολουθίες. Γιὰ τὴν θεία Λειτουργία καλοῦσαν ἱερέα ἀπὸ τὸ κοντινὸ χωριό.

Παρὰ τὴν ὑποτυπώδη κοινὴ διαβίωσι, ὁ Ὅσιος μὲ πολλὴ ταπεινῶσι διακονοῦσε τὴν μικρὴ Ἀδελφότητα. Ἔκοβε ξύλα ἀπὸ τὸ δάσος, ἄλεθε τὸ σιτάρι, ζύμωνε καὶ φούρνιζε τὰ ψωμιά, μαγείρευε, μετέφερε νερὸ καὶ τὸ ἄφηνε μπροστὰ σὲ κάθε κελλί, ἔρραβε ρούχα, ἐπιδιώρθωνε ὑποδήματα.

Μὲ τὴν ἔμπρακτὴ αὐτὴ ἀγάπη πρὸς τοὺς Ἀδελφούς, τοὺς ἔδιδε στὰ ἀνθρώπινα μέτρα μία εἰκόνα τῆς τελείας κοινωνίας τῶν τριῶν Προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὥστε προσβλέποντας πρὸς αὐτὴν οἱ Μοναχοί του, νὰ ἀντικατοπτρίζουν στὴν ζωὴ τους τὴν ἀμοιβαία θεϊκὴ ἀγάπη καὶ ἐνότητα ἐν ἐλευθερίᾳ.

Σύντομα, ἦλθε νὰ ζήσει μαζί τους καὶ ὁ Ἡγούμενος Μητροφάνης, ὁ ὁποῖος εἶχε κείρει τὸν Σέργιο Μοναχό. Ὄταν μετὰ ἀπὸ ἕνα χρόνον ἀναπαύθηκε ὁ Μητροφάνης, οἱ Ἀδελφοί μὲ ἐπιμονὴ ζητοῦσαν ἀπὸ τὸν Σέργιο νὰ γίνῃ αὐτὸς Ἡγούμενός τους. Ὁ Ὅσιος ἀπὸ ταπεινῶσι ἀρνήθηκε. Μετὰ ὅμως ἀπὸ παρακλήσεις καὶ ἀπειλές, φοβήθηκε τὴν κρίσι τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπέκυψε.

Τὸ 1354, χειροτονήθηκε ἱερεὺς καὶ ἐνθρονίσθηκε Ἡγούμενος ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπο Βολυνίας Ἀθανάσιο. Τελοῦσε καθημερινὰ τὴν θεία Λειτουργία καὶ σὲ κάθε Ἀκολουθία πήγαινε πρῶτος στὴν Ἐκκλησία. Τὰ

πρόσφορα, τὰ κεριὰ καὶ τὰ κόλλυβα τὰ ἐτοίμαζε πάντα μόνος του. Ὑπὸ τὴν καθοδήγησί του οἱ Ἀδελφοὶ τὴν ἡμέρα ἐνάλλασσαν τὸν χρόνον τοὺς μεταξὺ τῆς προσευχῆς καὶ τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας.

Τὴν νύκτα οἱ ὥρες ἦσαν ἀφιερωμένες ἀποκλειστικὰ στὸν Θεό. Μετὰ τὸ Ἀπόδειπνο, ἀπαγόρευε αὐστηρὰ τὶς συζητήσεις μεταξὺ τῶν Ἀδελφῶν καὶ τὶς ἐπισκέψεις στὰ κελλιὰ.

Στὴν ἀρχὴ ἐστεροῦντο καὶ τὰ πλέον ἀπαραίτητα. Γιὰ φωτισμό, στὶς Ἀκολουθίες χρησιμοποιοῦσαν δαδιὰ ἀπὸ σημύδα. Σὲ φλοιοὺς σημύδας ἐπίσης ἦσαν γραμμένα καὶ τὰ λειτουργικὰ τοὺς βιβλία. Γιὰ νὰ χαλκεύσῃ τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν Μοναχῶν τοῦ στὴν θεία Πρόνοια, τοὺς ἀπαγόρευε αὐστηρὰ νὰ ζητοῦν ἐλεημοσύνες γιὰ τὶς ἀνάγκες τοὺς.

Κάποτε, ποὺ ὑπέφεραν ἀπὸ μεγάλη ἔλλειψη τροφῆς, ὁ ἴδιος ὁ Ὅσιος, ἀφοῦ ἔμεινε τελείως νηστικός τρεῖς ἡμέρες, τὴν τετάρτη ἐργάσθηκε ἀπὸ τὸ πρωῒ, ἀνοίγοντας δρόμο μπροστὰ στὸ κελλὶ τοῦ Γέροντος Δανιήλ. Ὡς ἀμοιβή, τοῦ ἐζήτησε ὀλίγα κομμάτια μουχλιασμένο ψωμί, τὰ ὁποῖα δὲν ἔφαγε πρὶν ἀπὸ τὴν ἐνάτη ὥρα.

Ἄλλη φορὰ πάλι, ποὺ ἀρκετοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀδελφούς, πιεζόμενοι ἀπὸ τὴν πείνα, ἐγόγγυζαν ἐναντίον του καὶ τὸν ἀπειλοῦσαν πὼς θὰ τὸν ἐγκαταλείψουν καὶ θὰ φύγουν, ὁ Θεὸς τοὺς ἔστειλε μὲ ἄγνωστους εὐεργέτες ἄμαξες μὲ πολλὰ τρόφιμα καὶ προμήθειες.

* * *

ΚΑΠΟΙΑ νύκτα, καθὼς ὁ Ὅσιος προσευχόταν γιὰ τοὺς μαθητὰς του, ἄκουσε φωνή: «Σέργιε! Ὁ Κύριος εἰσήκουσε τὶς προσευχές σου. Κοίταξε τὶ πλῆθος συναθροίσθηκε γύρω σου εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος!». Ὁ Σέργιος ἄνοιξε τὸ παράθυρο καὶ εἶδε μέσα σὲ ὑπερκόσμιον φῶς, ποὺ κατηύγαζε τὸ νυκτερινὸ στερέωμα, χιλιάδες πουλιὰ νὰ πετοῦν ἐπάνω καὶ γύρω ἀπὸ τὴν Μονή, κελαηδώντας μία ἐξαίσια μελωδία. «Σὰν αὐτὰ τὰ πουλιά», συνέχισε ἡ φωνή, «θὰ πληθυνθοῦν οἱ μαθηταὶ σου καὶ δὲν θὰ λείψουν ποτὲ αὐτοὶ ποὺ θὰ θελήσουν νὰ ἀκολουθήσουν τὰ ἴχνη σου».

Περὶ τὸ 1355, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἅγιος Φιλόθεος Κόκκινος ἔστειλε στὸν Ὅσιο Σταυρό, Πολυσταύρι καὶ Σχήμα, συνοδευόμενα ἀπὸ μία ἐπιστολή, στὴν ὁποῖα ἔγραφε:

«Πληροφορηθήκαμε γιὰ τὸν ἐνάρετο κατὰ Θεὸν βίο σας καὶ αἰνέσαμε καὶ δοξάσαμε τὸν Θεό. Ἔνα ὅμως κεφαλαιῶδες σᾶς λείπει· δὲν ἔχετε τὸ Κοινόβιο. Γνωρίζεις, ὀσιώτατε, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ θεοπάτωρ προφήτης Δαβὶδ τίποτε δὲν ἐγκωμίασε τόσο, ὅσο τὸ Κοινόβιο λέγων “Ἴδου δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ’ ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό;” (Ψαλμ. 132, 1). Γι’ αὐτὸ καὶ ἐμεῖς σᾶς δίνουμε καλὴ συμβουλὴ νὰ ιδρύσετε Κοινόβιο».

Ἐνθαρρυνόμενος καὶ ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Μόσχας Ἀλέξιο, ὁ Ὅσιος εἰσήγαγε στὴν Μονὴ πλήρες κοινοβιακὸ σύστημα· κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ ἔχη κάτι ὑπὸ τὴν κατοχὴ του ἢ νὰ ὀνομάζη κάτι ἰδικό του. Τὰ πάντα ἦσαν κοινά, κατὰ τὶς ὑποτυπώσεις τῶν Ἁγίων Πατέρων. Ἄν καὶ ὁ ἴδιος παρέμεινε ἐραστής τῆς ἡσυχίας, δέχθηκε νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνη τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς. Γιὰ τὸν κάθε μαθητὴ του ἔγινε ὄχι μόνον ὁ Ἠγούμενος, ἀλλὰ καὶ ὁ πατέρας καὶ ὁ χειραγωγὸς εἰς Χριστόν.

* * *

Η ΣΥΝΕΧΗΣ αὐξησις τῶν μαθητῶν του ἔφερε εὐημερία στὸ Μοναστήρι· καὶ ὁ Ὅσιος, ἀκριβῆς τηρητῆς τῆς μοναχικῆς ἀκτημοσύνης, ἐθέσπισε τὴν φιλοξενία καὶ τὴν φιλανθρωπία, ὥστε νὰ ξοδεύεται ἐκεῖ τὸ «περίσσευμα».

Ἡ οὐσιαστικὴ αὐτὴ ἀλλαγὴ στὴν ζωὴ τῆς Ἀδελφότητος δὲν ἔγινε χωρὶς ἀντιδράσεις. Μερικοί, δυσαρεστημένοι ἀπὸ τὸ νέο σύστημα, γόγγυζαν γιὰ τὴν πειθαρχία καὶ τοὺς περιορισμούς, τοὺς ὁποίους ἐπέβαλλε τὸ Κοινόβιο, καὶ ἤθελαν νὰ παυθῇ ὁ Σέργιος ἀπὸ Ἠγούμενος. Ὁ ἴδιος ὁ ἀδελφός του Στέφανος, ὁ ὁποῖος εἶχε ἐπανέλθει στὸ Μοναστήρι μαζί μὲ τὸν μικρὸ του υἱὸ Ἰωάννη, τὸν μετέπειτα Ὅσιο Θεόδωρο τοῦ Σιμωνώφ, κάποια Κυριακὴ στὸν Ἑσπερινό, ἀκούσθηκε νὰ φωνάζῃ δυνατὰ μέσα στὴν Ἐκκλησία:

«Ποιὸς εἶναι ἐδῶ ὁ Ἠγούμενος; Ἐγὼ δὲν ἤλθα πρῶτος σ’ αὐτὸν τὸν τόπο;». Ὁ Ὅσιος τὸν ἄκουσε μέσα ἀπὸ τὸ ἱερὸ Βῆμα, ἀλλὰ ἐσιώπησε.

Μετὰ τὴν Ἀκολουθία, ἀνεχώρησε ἀπὸ τὸ Μοναστήρι καὶ ἐγκαταστάθηκε σὲ ἔρημη τοποθεσία, κοντὰ στὸν ποταμὸ Κίρζατς, ὅπου

ἴδρυσε τὴν Μονὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἄρκετοὶ Ἀδελφοὶ τότε, μὴ ὑποφέροντας τὴν στέρῃσι τοῦ πνευματικοῦ τους Πατρός, ἀνήσυχοι τὸν ἀναζητοῦσαν. Τέλος, κατέφυγαν στὸν Μητροπολίτη Ἀλέξιο, ὁ ὁποῖος ἔδωσε ἐντολὴ στὸν Σέργιο νὰ ἐπιστρέψῃ στὴν Μονὴ του, διότι ἡ παρουσία του ἦταν τόσο ἀναγκαία.

Ὅταν ὁ Ἀλέξιος διαισθάνθηκε τὸ τέλος του, κάλεσε κοντὰ του τὸν Σέργιο, τοῦ πρόσφερε τὸ ἀρχιερατικὸ του ἐγκόλπιο καὶ προσπάθησε νὰ τὸν πείσῃ νὰ γίνῃ ὁ διάδοχός του στὴν Μητρόπολι τῆς Μόσχας. Παρὰ τὴν μεγάλη πίεσι, ἀνυποχώρητος στὴν ἄρνησί του ὁ Ὅσιος, μὲ πολλὴ ταπείνωσι τὸν ἐβεβαίωσε ὅτι ἦταν ὁ ἀμαρτωλότερος πάντων καὶ ὁ πλέον ἀκατάλληλος γιὰ τὶς εὐθύνες τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ ἀξιώματος. Φοβούμενος ὁ Ἀλέξιος μήπως ὁ Σέργιος ἐξ αἰτίας τῆς πίεσεως ἀναχώρησῃ ἀπὸ τὴν περιοχὴ καὶ τὸν χάσῃ τελείως, τὸν ἄφησε νὰ ἐπιστρέψῃ ἡσυχος στὴν Μονὴ του.

Ὅταν τὸ 1378 ὁ Μητροπολίτης ἐκοιμήθη, οἱ Πρίγκιπες ἔκαναν μία ἀκόμη προσπάθεια νὰ πείσουν τὸν Σέργιο νὰ ἀναλάβῃ τὴν διαποίμανσι τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Ὅσιος καὶ πάλι ἀρνήθηκε, καὶ στὸν θρόνο, ὕστερα ἀπὸ μακροχρόνιες διαπραγματεύσεις, ἀνῆλθε ὁ Ἅγιος Κυπριανός.

Τὸ 1380, ὁ Μέγας Ἡγεμὼν τῆς Μόσχας Ἅγιος Δημήτριος Ἰβάνοβιτς (Ντονσκού), προτοῦ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν χαγάνο Μαμάη, ὁ ὁποῖος εἶχε ἀποφασίσει νὰ κατακυριεύσῃ τὴν γῆ τῆς Ρωσίας, πῆγε νὰ συμβουλευθῇ τὸν Ὅσιο Σέργιο.

Ἐκεῖνος τοῦ προεῖπε τὴν νίκη, τὸν εὐλόγησε καὶ τοῦ ἔδωσε ὡς συντρόφους δύο ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς του. Ἡ ἀναμέτρῃσι τῶν Ρώσων μὲ τὴν ἀπειράριθμη ταταρικὴ στρατιὰ ἔγινε στὴν πεδιάδα τοῦ Κουλίκοβο, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ὅκα, στὶς 8 Σεπτεμβρίου 1380. Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς μάχης, ὁ Ὅσιος προσευχόταν στὴν Λαύρα του μὲ τοὺς Ἀδελφούς. Μὲ τοὺς διορατικοὺς ὀφθαλμοὺς του ἔβλεπε τὴν αἰσία ἔκβασι τῶν μαχῶν καὶ ἕως τὴν τελικὴ κατατρόπωσι τοῦ ἐχθροῦ πληροφοροῦσε τοὺς Ἀδελφούς, κατονόμαζε ἕνα-ἕνα τοὺς πεσόντας καὶ προσευχόταν γιὰ τὴν ἀνάπαυσι τῆς ψυχῆς τους. Ἡ περίφημη αὐτὴ νίκη τοῦ Κουλίκοβο ἀπετέλεσε τὴν ἀπαρχὴ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὸν ταταρικὸ ζυγὸ καὶ ἔπαιξε καθοριστικὸ ρόλο γιὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας.

ΜΙΑ ΝΥΚΤΑ, τέσσερα χρόνια πριν από την κοίμησί του, καθώς ο Όσιος έψαλλε τους Χαιρετισμούς ενώπιον τῆς Εικόνας τῆς Θεοτόκου καὶ προσευχόταν θερμὰ γιὰ τὸ Μοναστήρι του, τὸν ἐπισκέφθηκε μέσα σὲ ἐκτυφλωτικὴ φωτοχυσία ἡ Παναγία, συνοδευομένη ἀπὸ τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους Πέτρο καὶ Ἰωάννη!

Ὁ Ὅσιος ἔκθαμβος ἔπεσε στὸ ἔδαφος. Ἡ Θεοτόκος τὸν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ εἶπε: «Μὴ φοβᾶσαι, ἐκλεκτέ μου! Ἦλθα νὰ σὲ ἐπισκεφθῶ. Οἱ προσευχές σου γιὰ τοὺς μαθητάς σου εἰσακούσθηκαν. Ἐγὼ θὰ γίνω προστάτις τῆς Μονῆς σου, ὄχι μόνον τώρα ποὺ ζῆς, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατό σου».

Τὸ ὄραμα αὐτὸ ἦταν καὶ ἓνα σημεῖο πὼς πλησιάζει τὸ τέλος του. Προαισθανόμενος τὴν ἀναχώρησί του ἀπὸ τὰ ἐπίγεια ἕξι μῆνες ἐνωρίτερα, ἐσύναξε τὴν Ἀδελφότητα, τῆς ὑπέδειξε ὡς διάδοχό του τὸν Νίκωνα καὶ ἀποσύρθηκε στὴν ἡσυχία, γιὰ νὰ προετοιμασθῆ.

Τὸν Σεπτέμβριο ἀρρώστησε βαρεια. Κάλεσε πάλι τοὺς Ἀδελφούς, τοὺς ἔδωσε τὶς τελευταῖες νουθεσίες καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ στὶς 25 Σεπτεμβρίου 1392, σὲ ἡλικία ἐβδομήντα ὀκτῶ ἐτῶν.

Ἡ Μονή του, γνωστὴ ὡς Λαύρα τῆς Ἁγίας Τριάδος, παραμένει μέχρι σήμερα τὸ κέντρο τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ εὐλαβείας τῶν Ρώσων.

(*) *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τ. Α', Σεπτέμβριος, σελ. 275-281, ἐκδόσεις Ὁρμύλια 2001. Ἐπιμέλ. ἡμετ.